

فرهنگ و هنر ایران

کارگردان فیلم «مراقب»: خودم و خانواده‌ام به مرگ تهدید شده‌ایم

رادیو فردا

۱۰ شهریور/۱۴۰۵
به‌روز شده کمتر از یک دقیقه پیش

نمایی از فیلم «مراقب» ساخته محسن قرائی

سازنده یکی از فیلم‌های ایرانی حاضر در دورهٔ اخیر جشنوارهٔ ونیز می‌گوید خودش و خانواده‌اش با تهدید به مرگ روبه‌رو شده‌اند و او در تبعید زندگی می‌کند.

محسن قرائی این اظهارات را در گفت‌وگو با نشریه سینمایی «دِلاین» و در آستانهٔ نمایش فیلم تازه‌اش با نام «مراقب» در بخش افق‌های هشتادوسومین دورهٔ جشنوارهٔ ونیز بیان کرده و گفته است که اگر به ایران بازگردد حتماً با حکم زندان روبرو می‌شود.

او در این مصاحبه گفته بود که اموال و دارایی‌هایش در ایران «مصادره» شده است، اما سایت «دِلاین» ساعاتی بعد این بخش از اظهارات آقای قرائی را حذف کرد.

فیلم «مراقب» با نام انگلیسی «خانه در حال سقوط» چهارمین فیلم بلند محسن قرائی است که پیش‌تر با ساخت فیلم‌هایی چون «خسته نباشید»، «سد معبر» و «بی‌همه‌چیز» در جریان رسمی و مجوزدار سینمای ایران شناخته می‌شد. او با فیلم «بی‌همه‌چیز» برنده جایزه ویژه هیئت داوران جشنواره فیلم فجر در سال ۱۳۹۹ شد. این سینماگر پیش‌تر هم برای نوشتن فیلمنامه «قصر شیرین» به کارگردانی رضا میرکریمی به طور مشترک با محمد داودی سیمرغ بلورین بهترین فیلمنامه جشنواره فجر را گرفته بود.

عکس‌های منتشرشده از فیلم «مراقب» در زمان اعلام نامش در جشنواره ونیز نشان می‌داد بازیگر زن آن حجاب رسمی ندارد و این اثر هم به نوعی نماینده دیگری از جریان سینمای غیررسمی ایران محسوب می‌شود.

این اتفاق با واکنش‌های انتقادی رسانه‌های نزدیک به نهادهای نظامی و امنیتی جمهوری اسلامی روبرو شد و آن‌ها با بیان این‌که فیلم با دریافت «پروانه ساخت» فیلمبرداری شده بود، خواستار توضیح مسئولان سازمان سینمایی وزارت ارشاد درباره چگونگی تولید این فیلم شدند.

محسن قرائی پس از کسب جایزه سیمرغ بلورین از جشنواره فجر

محسن قرائی در گفت‌وگو با ددلاین تایید کرده که این فیلم را پس از دریافت مجوز ساخته اما گفته است با توجه به حجم تولید، فیلمبرداری مخفیانه فیلم غیرممکن بوده و او نوعی «فیلمنامه جعلی» به مقام‌ها داده تا مجوز فیلمبرداری بگیرد.

لاله مرزبان، فرهاد اصلانی، ریما رامین‌فر و النا خاکباز بازیگران فیلم «مراقب» هستند که براساس اعلام وبسایت جشنواره ونیز، داستانش درباره یک زندانبان قدیمی است که به دلیل یک اشتباه نابخشودنی از کار معلق می‌شود و ناگهان متوجه می‌شود که دختر بزرگش قصد دارد برای مدل شدن به خارج از کشور مهاجرت کند. او که مصمم است جلوی او را بگیرد، تمام تلاش خود را می‌کند تا مانع از ترک خانه توسط دخترش شود.

محسن قرائی درباره صحنه‌های با حضور بازیگران بی‌حجاب به ددلاین گفته است: «برای صحنه‌های بدون حجاب، گاهی فقط من و لاله مرزبان و فیلمبردار بودیم، یا گاهی وانمود می‌کردیم که در حال تمرین یا تکرار هستیم، که این هم امن‌تر بود». به گفته او، «بزرگترین مسئله، بیش از حجاب، مفهوم فیلم و هسته اصلی داستان بود. رژیم هرگز به ما اجازه ساخت فیلم را نمی‌داد. این بزرگترین چالش بود».

این کارگردان گفته است مضمون فیلم را از سال‌ها قبل در ذهن داشته اما اعتراض‌های معروف به «زن، زندگی، آزادی»، «دلیل بهتر و قوی‌تری» برای تبدیل آن به فیلم به او داد.

او افزوده است: «همیشه فکر می‌کردم که با توجه به نحوه برخورد حکومت با دیگران، همسایگانش و همه چیز، جنگ اجتناب‌ناپذیر است. این فیلم به طور غیرمستقیم این را نشان می‌دهد».

علاوه بر فیلم «مراقب»، فیلم «کمی نور» ساخته علی عسگری هم از ایران در جشنواره ونیز حضور دارد. فیلم «کمی نور» که در بخش مسابقه حضور دارد مانند «مراقب» بدون دریافت مجوزهای رسمی در ایران و ترکیه فیلمبرداری شده است.

انتخاب این فیلم‌ها بار دیگر غیبت سینمای رسمی ایران در یکی دیگر از جشنواره‌های معتبر جهانی را نشان می‌دهد. از زمان اعتراض‌های سال ۱۴۰۱ حضور فیلم‌هایی که با مجوزهای رسمی حکومتی ساخته و نمایش داده می‌شوند در جشنواره‌های جهانی محدود و کم‌تعداد شده است و فیلم‌هایی از جریان سینمای زیرزمینی و غیررسمی به نمایندگان سینمای ایران در این رویدادها تبدیل شده‌اند.

این فیلم‌ها عموماً بدون رعایت حجاب اجباری بازیگران زن ساخته می‌شوند و مضامینی عموماً انتقادی و مخالف درباره شرایط حاکم بر ایران دارند.

در هفته‌های اخیر انتشار فیلم «بی‌داد» ساخته سهیل بیرقی در یوتیوب با واکنش‌های بسیار گسترده‌ای روبرو شد. این فیلم که مضمونی درباره محدودیت‌های حاکم بر خوانندگی زنان در ایران دارد اثر دیگری از جریان غیررسمی سینمای ایران است و سال گذشته برنده جایزه ویژه هیئت داوران جشنواره فیلم کارلووی واری در جمهوری چک شد. میزان استقبال از تماشای این فیلم در یوتیوب و انبوه بحث‌ها و گفت‌وگوهای پیرامون آن در شبکه‌های اجتماعی نشان از تاثیرگذاری زیاد آن در مقایسه با آثار جریان رسمی و در حال اکران در سینماها داشت.

در این میان وقوع دو جنگ و ادامه حملات آمریکا به ایران هم‌زمان با تشدید مشکلات اقتصادی و وقوع اعتراض‌های مرگبار و تبعات پس از آن باعث بحران جدی در اکران سینماهای ایران شده است و شمار تماشاگران سینماها به شکل آشکاری نسبت به سال‌های قبل کاهش یافته است.

هشتادوسومین جشنواره فیلم ونیز از دوم تا ۱۲ سپتامبر (۱۱ تا ۲۱ شهریور) در شهر ساحلی ونیز برگزار می‌شود و امسال جرج کلونی، بازیگر سرشناس، نیز در این جشنواره با دریافت جایزه شیر طلایی افتخاری مورد تقدیر قرار خواهد گرفت.

مگی جیلن‌هال، بازیگر و فیلمساز آمریکایی، ریاست هیئت داوران این دوره را برعهده دارد.

این مطلب بخشی از:

فراتر از خبر

فرهنگ و هنر ایران

بایگانی